

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL B. J. 2018-09-03 PRAŠYMO**

2018 m. lapkričio 7 d. Nr. S-195 (7-177/2018)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:

komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Galiauskaitės
Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus – pranešėjas
Vilmos Vildžiūnaitės

sekretoriaujant

Ramutei Matkevičienei

mokesčių mokėtojai ir
mokesčių administratoriaus atstovai
nedalyvaujant

2018 m. spalio 9 posėdyje išnagrinėjusi B. J. (toliau – Pareiškėja) 2018-09-03 prašymą atnaujinti skundo padavimo terminą Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2018-04-24 sprendimui Nr. (21.63-32)FR0682-130 apskūsti,
n u s t a t ė:

Inspekcija 2018-04-24 sprendimu Nr. (21.63-32)FR0682-130 patvirtino Inspekcijos 2018-02-09 patikrinimo aktą Nr. (21.60-32) FR0680-54 ir jame papildomai apskaičiuotą 21498,22 gyventojų pajamų mokesčių (toliau – GPM), apskaičiuo 5856,73 Eur GPM delspinigius ir skyrė 10749,11 Eur GPM baudą (50 proc. mokesčio dydžio). Ginčo mokesstinė prievolė Pareiškėjai apskaičiuota pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą, t. y. vadovaujantis 2004-04-13 Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 (toliau – MAĮ) 70 straipsnio 1 dalies nuostatomis, mokesčių administratoriui konstatavus, kad Pareiškėja ir jos sutuoktinis A. M. 2012–2016 metais gavo nedeklaruotų ir neapmokestintų pajamų, kurių šaltiniai mokesčių administratoriui nežinomi, t. y. konstatavo, jog Pareiškėja su sutuoktiniu tikrintuoju laikotarpiu gavo iš viso 419116,05 Lt ir 161173,63 Eur pajamas, nuo kurių neapskaičiuo ir nesumokėjo GPM. Atsižvelgiant į tai, pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą Pareiškėjai papildomai apskaičiuota aukščiau nurodyta mokesstinė prievolė ir su ja susijusios sumos.

Inspekcija nurodytąjį sprendimą su 2018-04-30 lydraščiu Nr. (17.17-40) RES-69455 registruotu laišku (perduota paštui 2018-05-02, registruotos siuntos Nr. RE007530303LT) išsiuntė Pareiškėjai 2018-05-02 deklaruotos gyvenamosios vietos adresu: X 04323 Vilnius.

Lietuvos pašto internetiniame puslapyje www.post.lt pateikta bendro pobūdžio informacija, kad siuntos Nr. RE007530303LT 2018-05-05 įteikti nepavyko ir siunta 2018-06-12 grąžinta siuntėjui.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) 2018-09-11 gavo Pareiškėjos 2018-09-03 prašymą atnaujinti skundo padavimo terminą Inspekcijos 2018-04-24 sprendimui Nr. (21.63-32)FR0682-130 apskūsti, kartu Pareiškėja Komisijai pateikė skundą dėl minėto Inspekcijos sprendimo.

Pareiškėja nurodė, kad apie jai apskaičiuotą mokestinę prievolę sužinojo tik 2018 m rugpjūčio mėn., kuomet buvo apribota jos teisė disponuoti esamomis sąskaitomis banke „Swedbank“. Pareiškėjos teigimu, pradėjus domėtis šiuo klausimu, Inspekcijoje jai buvo nurodyta, jog yra priimtas Inspekcijos 2018-04-24 sprendimas Nr. (21.63-32)FR0682-130, kuris buvo siųstas adresu: X, Vilnius. Pareiškėjos teigimu, nors šiuo adresu yra registruota, tačiau realiai negyvena. Minėtu adresu, kaip teigė Pareiškėja, gyvena jos tėtis A. J., kurtis serga Alzheimerio liga (*prie skundo pridedami dokumentai: Vilniaus m. savivaldybės 2018-07-09 pažyma dėl specialiųjų poreikių lygio nustatymo A. J. Nr. A733-1754/18(2.11.2.13-SR2), Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniaus V teritorinio skyriaus 2018-05-30 sprendimas dėl A. J. specialiųjų poreikių Nr. STS-154 bei Specialiųjų poreikių nustatymo pažyma Nr. 2298*).

Taip pat Pareiškėja nurodė, kad kreipėsi į teisininką, nes pačiai Pareiškėjai, kadangi ji nėra teisininkė, nėra suprantama, kaip vyksta mokesčių administratoriaus patikrinimai, kokias šių veiksmų apskundimo tvarka, pasekmės ir terminai bei kaip vyksta papildomai apskaičiuotų sumų išieškojimas.

Pareiškėja akcentavo, kad jai adresuotą sprendimą paėmė tėtis (A. J.), tačiau dėl savo ligos Inspekcijos sprendimo jai neperdavė.

Pareiškėja pažymėjo, kad negavusi Inspekcijos sprendimo, negalėjo pasinaudoti galimybe pateikti savo argumentų ir įrodymų dėl Inspekcijos sprendimo. Pažymėjo, jog teisėjų kolegija civilinėje byloje Nr. 3K-3-752/2003 konstatavo, kad tokia priežastis (*kasatorei nebuvo žinoma apie jos atžvilgiu priimtą sprendimą*) gali būti laikytina svarbia, nes šiuo atveju svarbus yra realus (faktinis) byloje dalyvaujančio asmens sužinojimas apie priimtą teismo sprendimą. Pareiškėja taip pat pabrėžė, kad svarbia priežastimi ieškinio senaties terminui atnaujinti gali būti ir sąžiningas suklydimas dėl teisinio neišsprusimo adekvačiai nesuvokus teisinės situacijos (civ. byla Nr. 3K-3-851/2002). Pareiškėjos nuomone, šią praktiką privalu taikyti, nes tokia situacija buvo ir Pareiškėjos atveju, netinkamai įteikiant Inspekcijos sprendimą.

Pareiškėjos teigimu, ji pateikė argumentus ir įrodymus, kad jai, veikiant pagal apdairaus ir rūpestingo asmens elgesio standartą, buvo objektyvių kliūčių pačiai ar per įgaliotą asmenį laiku pateikti skundą Komisijai. Nagrinėjamu atveju buvo objektyvių aplinkybių, kurios nepriklausė nuo jos valios ir kurios galėtų būti pripažintos svarbiomis termino paduoti skundą Komisijai praleidimo priežastimis.

Komisija konstatuoja, kad Pareiškėjos 2018-09-03 prašymas netenkintinas.

Pagal MAĮ 152 str. 2 dalį skundas Komisijai turi būti paduodamas raštu ne vėliau kaip per 20 dienų nuo centrinio mokesčių administratoriaus skundžiamo sprendimo įteikimo mokesčių mokėtojui arba per 20 dienų nuo termino sprendimui dėl mokestinio ginčo priimti pasibaigimo dienos. Minėto straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad mokesčių mokėtojui, praleidusiam skundo padavimo terminą dėl priežasčių, kurias ikiteisminė mokestinį ginčą nagrinėjanti institucija pripažįsta svarbiomis, šis terminas minėtos institucijos sprendimu gali būti atnaujintas. Būtina sąlyga praleistam terminui atnaujinti yra tai, jog turi egzistuoti svarbios priežastys, kurios sutrukdė asmeniui nustatytu laiku paduoti skundą dėl atitinkamo mokesčių administratoriaus sprendimo. Atkreiptinas dėmesys, kad MAĮ nėra pateiktas sąrašas aplinkybių, kurioms esant būtų suteikta galimybė atnaujinti praleistą terminą skundui paduoti. Tai ikiteisiminei mokestinį ginčą nagrinėjančiai institucijai įstatymų leidėjo suteikta diskrecijos teisė (MAĮ 152 str. 3 d.). Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra pažymėjęs, kad viešojo administravimo subjektas, atsižvelgdamas į pateiktus įrodymus, nurodytas aplinkybes, vertina, ar yra pakankamas pagrindas suteikti teisę, kuria nepasinaudota per nustatytą laiką, t. y. teisę apskūsti mokesčių administratoriaus sprendimą ir taip pradėti mokestinį ginčą. Toks vertinimas turi būti atliekamas pagal vidinį viešojo administravimo subjekto įsitikinimą, pagrįstą išsamiu ir

objektyviu visų aplinkybių išnagrinėjimu, vadovaujantis įstatymu, taip pat teisingumo ir protingumo kriterijais, paisant administracinių teismų formuojamos praktikos šios kategorijos arba analogiškose bylose (*LVAT 2010-11-08 sprendimas adm. byloje Nr. A⁵⁵⁶-1154/2010, 2017-02-02 nutartis adm. byloje Nr. eA-190-492/2017*). Nepagrįstai atnaujinus terminus, gali būti pakenkta susiklosčiusiam teisinių santykių stabilumui, o nepagrįstai atsisakius terminą atnaujinti, gali būti užkirstas kelias į teisminę gynybą (*2017-02-02 nutartis adm. byloje Nr. eA-190-492/2017*).

MAĮ 164 str. 3 dalyje nustatyta, kad registruotu laišku dokumentai siunčiami pagal mokesčių mokėtojo registre nurodytą mokesčių mokėtojo adresą arba mokesčių mokėtojo nurodytą adresą korespondencijai gauti. Dokumentų, siunčiamų registruotu laišku, įteikimo mokesčių mokėtojui diena laikoma penkta darbo diena, einanti po mokesčių administratoriaus siunčiamos korespondencijos perdavimo paštui dienos.

LVAT yra pažymėjęs, kad aptartomis MAĮ 152 str. 2 dalies ir 164 str. 3 dalies nuostatomis siekiama garantuoti operatyvų mokestinio ginčo nagrinėjimo procesą, teisingą ir savo laiku atliekamą mokesčių surinkimą į valstybės biudžetą bei užtikrinti teisinių santykių stabilumą. MAĮ nustatytas trumpas terminas skundai paduoti įpareigoja asmenis savo procesinėmis teisėmis naudotis itin operatyviai, atidžiai, rūpestingai bei sąžiningai, nes priešingu atveju jų teisė pateikti skundą nebus ginama (*2017-02-02 nutartyje adm. byloje Nr. eA-190-492/2017*).

LVAT, aiškindamas MAĮ 164 str. 3 dalyje įtvirtintos normos reikšmę, yra nurodęs, jog pirmenybė paprastai yra teikiama faktiniam, o ne MAĮ 164 str. 3 dalyje nurodytam momentui. MAĮ 164 str. 3 dalyje įtvirtinta taisyklė yra taikoma tada, kai byloje nėra duomenų (įrodymų) apie faktinį sprendimo įteikimą mokesčių mokėtojui arba yra kitos priežastys, pateisinančios minėtos prezumpcijos taikymą (pvz., mokesčių mokėtojo nesąžiningumas). Tokia praktika užtikrina, kad byloje mokesčių mokėtojui pateikus įrodymus dėl faktinės centrinio mokesčių administratoriaus sprendimo gavimo dienos, bus vadovujamasi teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principais, o tokių duomenų nesant, bus vadovujamasi MAĮ 164 str. 3 dalies imperatyvia nuostata, taip garantuojant operatyvų mokestinio ginčo nagrinėjimo procesą bei teisingą ir laiku atliekamą mokesčių surinkimą į valstybės biudžetą (*2011-03-15 nutartis adm. byloje Nr. A¹⁴³-422/2011, 2012-12-18 nutartis adm. byloje Nr. A⁶⁰²-2982/2012, 2017-02-02 nutartis adm. byloje Nr. eA-190-492/2017, 2018-10-09 nutartis adm. byloje Nr. eAS-708-602/2018*).

Kaip minėta, Inspekcijos 2018-04-24 sprendimas Nr. (21.63-32)FR0682-130 Pareiškėjai jos deklaruotos gyvenamosios vietos adresu (X, Vilnius) išsiųstas registruotu laišku, kurį Inspekcija perdavė paštui 2018-05-02 (pašto siunta Nr. RE007530303LT). Pagal MAĮ 164 str. 3 dalies nuostatas šio laiško įteikimo Pareiškėjai diena laikytina penkta darbo diena, einanti po 2018-05-02, t. y. 2018-05-09. Terminas minėtam Inspekcijos sprendimui apskūsti skaičiuojamas nuo 2018-05-10 ir pasibaigia 2018-05-29 (imtinai). Kita vertus, byloje pateikti duomenys, kad siunta Nr. RE007530303LT, Pareiškėjai siūsta jos deklaruotos gyvenamosios vietos adresu, nebuvo įteikta. Minėta pašto siunta su AB Lietuvos pašto žyma „Neatsiėmė siuntos pašte per jos saugojimo terminą“ 2018-06-12 buvo grąžinta Inspekcijai. Mokestinėje byloje nėra duomenų (įrodymų) apie faktinį sprendimo įteikimą Pareiškėjai, t. y. Pareiškėjos galimybę susipažinti su Inspekcijos sprendimo turiniu. Tačiau pati Pareiškėja aplinkybės, kad skundą Komisijai dėl skundžiamo Inspekcijos sprendimo pateikė praleidusi MAĮ įtvirtintą skundo padavimo terminą, neginčija ir prašo šį terminą atnaujinti. Paaiškina, kad adresu: X, Vilnius, negyvena, šiuo adresu gyvena jos tėtis A. J., sergantis Alzheimerio liga, kuris ir paėmė Pareiškėjai adresuotą pašto siuntą, tačiau dėl ligos laiško Pareiškėjai neperdavė. Taip pat nurodo apie apskaičiuotą mokestinę prievolę ir apie priimtą skundžiamą sprendimą sužinojusi tik 2018 m rugpjūčio mėn., apribojus jos teisę disponuoti lėšomis banko sąskaitoje.

Atsižvelgus į aptartą teisinį reguliavimą, LVAT praktiką bei aplinkybę, jog byloje nėra duomenų (įrodymų) apie faktinį sprendimo įteikimą Pareiškėjai, darytina išvada, kad šioje mokestinėje byloje turi būti taikomos imperatyvios MAĮ 164 str. 3 dalies nuostatos. Tai reiškia, kad Inspekcija pagrįstai registruotą laišką siuntė Pareiškėjos deklaruotos gyvenamosios vietos

adresu (kito adresu Inspekcijai nebuvo nurodžiusi), o Inspekcijos 2018-04-24 sprendimas Nr. (21.63-32)FR0682-130 Pareiškėjai laikomas įteiktu penktą darbo dieną, einančią po mokesčių administratoriaus siunčiamos korespondencijos perdavimo paštui dienos (2018-05-02), t. y. 2018-05-09. Atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėja 2018-09-03 prašymą ir skundą Komisijai (per Inspekciją) pateikė tik 2018-09-06, darytina išvada, kad ji praleido MAĮ 152 str. 2 dalyje nustatytą 20 dienų terminą skundui dėl centrinio mokesčių administratoriaus sprendimo paduoti.

MAI 164 straipsnio 1 dalis nustato, kad registruotu laišku dokumentai siunčiami pagal mokesčių mokėtojo registre nurodytą mokesčių mokėtojo adresą arba mokesčių mokėtojo nurodytą adresą korespondencijai gauti. Tais atvejais, kai minėtų duomenų mokesčių administratorius neturi, dokumentai siunčiami pagal atitinkamame registre nurodytą mokesčių mokėtojo adresą (juridiniams asmenims – pagal juridinių asmenų registre nurodytą adresą, fiziniams asmenims – gyventojų registre nurodytą adresą). Pažymėtina ir tai, kad MAĮ 149 straipsnis nustato, jog mokesčių mokėtojas privalo pranešti ikiteisminei mokestinį ginčą nagrinėjančiai institucijai apie savo adresą pasikeitimą mokesčio ginčo proceso metu. Jeigu tokio pranešimo nėra, ikiteisminių mokesčio ginčą nagrinėjančių institucijų sprendimai ir kita informacija yra siunčiami paskutiniu nurodytos institucijos žinomu adresu ir laikomi įteiktais, nors mokesčių mokėtojo adresas ir būtų pasikeitęs. Taigi Pareiškėjos nurodyta aplinkybė, kad ji skundo dėl skundžiamo Inspekcijos 2018-04-24 sprendimo negalėjo pateikti laiku, nes apie priimtą sprendimą sužinojo 2018 m. rugpjūčio mėn., nelaikytina objektyvia ir nuo Pareiškėjos valios nepriklaususia aplinkybe, kadangi ji Inspekcijai nepranešė apie pasikeitusį adresą, o Inspekcija dokumentus pagrįstai siuntė būtent tuo adresu, kuris buvo nurodytas kaip Pareiškėjos deklaruotas gyvenamosios vietos adresas. Atkreiptinas dėmesys, kad Pareiškėja apskritai nenurodo konkrečios datos, kada jai buvo įteiktas skundžiamas Inspekcijos sprendimas.

Komisija nurodo, kad protingumo principas reikalauja, jog asmuo elgtųsi apdairiai, atidžiai, rūpestingai, teisingai ir sąžiningai. Asmens veiksmai konkrečioje situacijoje vertinami pagal apdairaus, rūpestingo, atidaus asmens elgesio adekvačioje situacijoje standartą. Tokia nuostata įpareigoja ne tik kitus asmenis veikti pagal įstatymus, bet įpareigoja ir patį suinteresuotą asmenį veikti racionaliai, operatyviai, siekiant išvengti kliūčių, užkertančių kelią pasiekti savo tikslą.

Komisija atkreipia dėmesį, kad byloje nėra pateikta jokių įrodymų dėl mokesčių administratoriaus atliekamų administravimo procedūrų metu buvusio kito Pareiškėjos adresą korespondencijai gauti. Pareiškėja prašyme Komisijai tik nurodė, kad adresu: X, Vilnius, negyvena, tačiau, kokių adresu gyvena, nenurodė. Nors prašymo įžanginėje dalyje prie savo vardo ir pavardės Pareiškėja yra nurodžiusi „g1“, tačiau, ar būtent šiuo adresu Pareiškėja šiuo metu gyvena (ir nuo kada), nėra aišku, nes Pareiškėja į Komisijos 2018-10-09 posėdį neatvyko (*Komisijos 2018-09-27 pranešimas Nr. 5-746 (7-177/2018) apie Komisijos posėdį buvo išsiųstas Pareiškėjos prašyme Komisijai nurodytu adresu: g1, 10244 Vilnius*). Lietuvos pašto internetiniame puslapyje www.post.lt pateikta bendro pobūdžio informacija, kad siuntos Nr. RE060188060LT (Komisijos pranešimas apie posėdį) įteikti nepavyko, o į paštą atsiimti siuntos neatvyko nei Pareiškėja, nei jos įgaliotas asmuo. Minėta pašto siunta su Komisijos pranešimu apie Komisijos posėdį grąžinta Komisijai 2018-11-05. Pažymėtina, kad net Pareiškėjos 2018-09-05 rašte Inspekcijai, kuriuo prašė stabdyti bet kokius veiksmus dėl išieškojimo (*nes padavė skundą Komisijai*), nurodytas adresas: X Vilnius. Taigi, net po 2018 m. rugpjūčio mėn., kai Pareiškėja teigia sužinojusi, jog skundžiamas sprendimas jai buvo siųstas adresu: X Vilnius, kuriuo ji neva negyvena, t. y. rugsėjo mėn. teiktame rašte yra nurodytas būtent šis adresas. Be to, iš byloje pateiktos medžiagos matyti, kad kitus Inspekcijos siųstus dokumentus adresu: X, Vilnius, Pareiškėja yra gavusi (nuoroda „siunta įteikta gavėjui“). Pavyzdžiui, minėtu adresu Inspekcijos 2017-12-11 raštu Nr. (17.17-40) RES-183562 Pareiškėjai siųstas 2017-12-05 pranešimas apie atliktą mokesčio tyrimą Nr. (21.68-32)FR0687-1336 (*pašto siunta Nr. RN346500142 Lt*) įteiktas gavėjui 2017-12-15. Inspekcijos 2017-12-18 raštais Nr. (17.17-40) RES-186599 ir Nr. (17.17-40) RES-186589 Pareiškėjai siūsti: 2017-12-12 pranešimas apie mokesčio patikrinimą Nr. (21.65-32)FR0663-348, kuriame nurodyta, kad pridėdamas ir 2017-12-11 mokesčių administratoriaus nurodymas Nr. (21.75-32)FR0706-14731), bei 2017-12-08

pavedimas tikrinti Nr. (21.59-32)FR0773-2433 Pareiškėjai įteikti 2017-12-21 (pašto siunta Nr. RN362508238LT). Inspekcijos 2018-01-11 raštas Nr. (21.159)RKD-141 „Dėl informacijos pateikimo“ Pareiškėjai įteiktas 2018-01-15 (pašo siunta Nr. RN280272513LT). Kito adreso korespondencijai gauti Pareiškėja nebuvo nurodžiusi ir 2017-11-14 el. paštu teiktame paaiškinime Inspekcijai, atsakydama į 2017-10-25 mokesčių administratoriaus nurodymą Nr. (21.75-32) FR0706-12454 pateikti tam tikrus juridinę galią turinčius dokumentus, susijusius su Pareiškėjos vykdytais sandoriais, taip pat Pareiškėjos pajamų šaltinius pagrindžiančius dokumentus. Šiame Inspekcijos dokumente buvo nurodyta: „*B. J., gyv. X Vilniaus m., per 10 dienų <<...>> pateikti šiuos 2012–2016 m. laikotarpio dokumentus <<...>>*“. Taigi pati Pareiškėja, pateikdama atsakymą į minėtą mokesčių administratoriaus nurodymą, kuriame buvo aiškiai nurodytas Pareiškėjos gyvenamosios vietos adresas, niekaip jo (adreso) nepaneigė, t. y. kito adreso korespondencijai gauti nenurodė.

Taigi, kaip matyti iš nurodytų aplinkybių, Pareiškėja ne tik žinojo apie jos atžvilgiu atliekamus mokesčių administratoriaus tiek mokestinio tyrimo, tiek mokestinio patikrinimo veiksmus, deklaruotos gyvenamosios vietos adresu yra gavusi įvairius mokesčių administratoriaus dokumentus, į vieną iš jų atsakiusi, taip pat pati yra nurodžiusi savo gyvenamosios vietos adresą: X, Vilnius (*tik Komisijai buvo nurodytas kitas adresas, tačiau šiuo adresu Pareiškėjai korespondencija neįteikta ir pašte Pareiškėja jos neatsiėmė*), tačiau informacijos apie kitą jos gyvenamosios vietos adresą (ar adresą korespondencijai gauti) mokesčių administratoriui nepateikė. Pareiškėja prašyme Komisijai apskritai nenurodė, kokiu adresu Inspekcija turėjo siųsti jai (Pareiškėjai) adresuotą korespondenciją.

Atsižvelgdama į MAĮ nustatytą reglamentavimą dėl mokesčių mokėtojo pareigos pranešti mokesčių administratoriui apie pasikeitusį gyvenamosios vietos adresą, kurios Pareiškėja nevykdė, ir įtvirtintą prezumpciją (*jog siunčiami sprendimai ir kita informacija yra laikomi įteiktai*), į LVAT praktiką dėl pašto siuntų įteikimo mokesčių administratoriui žinomu mokesčių mokėtojo gyvenamosios vietos adresu, į pačios Pareiškėjos nurodytą būtent deklaruotos gyvenamosios vietos adresą, Komisija konstatuoja, kad Pareiškėjai adresuotos registruotos korespondencijos išsiuntimas mokesčių administratoriui žinomu Pareiškėjos gyvenamosios deklaruotos vietos adresu ir įteikimas pagal imperatyvias MAĮ 164 str. 3 dalies nuostatas pripažintinas tinkamu Inspekcijos sprendimo įteikimu. Pareiškėjai nuo 2018-05-09 nebuvo kliūčių pateikti skundą Komisijai.

Šios bylos kontekste pažymėtina, kad aplinkybė dėl Pareiškėjos galimai kito gyvenamosios vietos adreso negali būti pripažinta svarbia termino praleidimo priežastimi, nes jos atsiradimą nulėmė pačios Pareiškėjos nerūpestingumas. Inspekcija savo sprendimą 2018-04-24 sprendimą 2018-05-02 išsiuntė Pareiškėjos deklaruotu gyvenamosios vietos adresu (X, Vilnius). Toks Inspekcijos sprendimo išsiuntimas atitiko MAĮ 164 straipsnio 3 dalies reikalavimus dėl registruoto laiško siuntimo adreso ir Inspekcija pagal byloje esančią medžiagą neturėjo jokio pagrindo savo sprendimą Pareiškėjai išsiųsti kokiu nors kitu adresu. Šiuo atveju Pareiškėja pati privalėjo užtikrinti, kad minėtu jos adresu būtų galimybė realiai įteikti laišką adresatui, arba turėjo iš anksto informuoti Inspekciją, jeigu jos adresas pasikeitė (MAĮ 149 str.), tačiau šios pareigos, kaip minėta, Pareiškėja nevykdė ir pati sau sukūrė neigiamas pasekmes.

Taigi, nagrinėjamu atveju, sprendžiant termino skundai paduoti atnaujinimo klausimą, vertintina, ar Pareiškėjos elgesys, siekiant įgyvendinti savo teisę apskusti Inspekcijos sprendimą, neturi aplaidumo ar piktnaudžiavimo jai suteiktomis teisėmis požymių, taip pat, ar Pareiškėja buvo aktyvi bei sąžininga. Šiuo konkrečiu atveju, pagal byloje esančius faktinius duomenis, negalima spręsti apie Pareiškėjos sąžiningumą, aktyvumą, siekį kuo operatyviau išnagrinėti iškilusį mokestinį ginčą, o tai byloja ne jos naudai.

LVAT yra nurodęs, jog vertinant, dėl kokių priežasčių pareiškėjas praleido įstatymo nustatytą terminą kreiptis skundu į teismą, nepakanka vien konstatuoti, kad pareiškėjas netinkamai gynė savo pažeistas teises, tačiau būtina įvertinti visas su skundo padavimu susijusias faktines aplinkybes. Viena iš tokių reikšmingų aplinkybių yra tai, ar pareiškėjas, siekdamas įgyvendinti teisę į teisminę gynybą, buvo rūpestingas, sąžiningas ir atidus. Remiantis LVAT praktika, asmenims, praleidusiems įstatymo nustatytą terminą kreiptis į teismą, taikomas

rūpestingumo, sąžiningumo ir atidumo standartas. Sąžiningumo, rūpestingumo ir atidumo imperatyvai neatsiejami nuo reikalavimo aktyviai siekti savo pažeistų teisių gynimo. Šio reikalavimo neatitinka suinteresuoto asmens visiškas pasyvumas ir procesinis neveikimas (2017-03-15 nutartis adm. byloje Nr. AS-197-146/2017, 2018-09-25 nutartis adm. byloje Nr. eAS-652-756/2018).

Pagal LVAT praktiką svarbios priežasties, dėl kurios praleistas skundo padavimo terminas, sąvoka aiškinama kaip apimanti tik išskirtines, objektyvias, nuo skundą paduodančio asmens valios nepriklausiusias aplinkybes (*LVAT praktikos, taikant išankstinio ginčų nagrinėjimo ne per teismą tvarką reglamentuojančias teisės normas, apibendrinimo (I dalis), publikuoto: „Administracinė jurisprudencija“, 2010, Nr. 19, 2.9. skyrius*). Svarbiomis termino praleidimo priežastimis yra pripažįstamos tokios aplinkybės, kurios asmeniui sudaro kliūtis laiku įgyvendinti savo valią atlikti tam tikrus veiksmus. Paprastai tokios aplinkybės yra objektyvaus pobūdžio ir nepriklauso nuo asmens valios, pvz., sunki fizinio asmens liga, kitų asmenų veikla, ribojanti asmens veiksmų laisvę, valią, neraštingumas ir pan. Sprendžiant termino atnaujinimo klausimą, taip pat yra atsižvelgiama į svarbių aplinkybių atsiradimo momentą, jų egzistavimo trukmę, taip pat, ar po to, kai minėtos aplinkybės išnyko, asmuo kreipėsi į teismą per protingą laiko tarpą. Vertintina, ar asmuo buvo pakankamai atidus, sąžiningas, ar, priešingai, savo teises įgyvendino nerūpestingai, aplaidžiai. Šia prasme kiekvienam konkrečiam atvejui taikytini ne vidutiniai, o individualūs sąžiningo, atidaus bei rūpestingo elgesio standartai (*LVAT 2007-09-19 nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁵⁶-573/2007, 2010-08-30 nutartis adm. byloje Nr. A⁴³⁸-757/2010, 2017-02-02 nutartis adm. byloje Nr. eA-190-492/2017*). Kaip minėta, vadovaujantis LVAT praktika, pripažindama termino praleidimo priežastis svarbiomis, ginčą nagrinėjanti institucija turi vadovautis protingumo ir teisingumo kriterijais. Nurodytų kriterijų taikymas ginčą nagrinėjančiai institucijai suponuoja jos pareigą spręsti termino atnaujinimo klausimą ne formaliai ir visas atsiradusias abejones traktuoti mokesčių mokėtojo naudai (*2011-07-08 sprendimas adm. byloje Nr. A⁵⁵⁶-2218/2011, 2017-02-02 nutartis adm. byloje Nr. eA-190-492/2017*).

Kaip minėta, Pareiškėja į Komisiją (per Inspekciją) kreipėsi tik 2018-09-06. Pabrėžtina, kad Pareiškėja terminą skundai dėl Inspekcijos sprendimo panaikinimo paduoti praleido būtent dėl savo nerūpestingumo ir neveiklumo, t. y. nesiimdama jokių aktyvių veiksmų ir delsdama jį (sprendimą) apskūsti teisės aktų nustatyta tvarka. Iš esmės Pareiškėja nenurodė jokių, nuo jos valios nepriklausiusių objektyvių aplinkybių, egzistavusių nuo 2018-05-09 (*Inspekcijos sprendimas įteiktas pagal MAĮ 164 str. 3 dalies nuostatas*) iki 2018-09-06 (*Pareiškėja pateikė skundą Komisijai*), kurios sukliudė paduoti skundą Komisijai. Pareiškėjos teiginiai, jog apie apskaičiuotą mokesstinę prievolę sužinojo tik, kai buvo apribota jo teisė disponuoti banko sąskaitose esančiomis lėšomis, taip pat teiginiai, jog Inspekcijos sprendimas buvo įteiktas jos tėčiui, ne tik nėra paremti jokiais objektyviais įrodymais, tačiau ir užkerta kelią tikėti Pareiškėjos sąžiningumu. Apie Pareiškėjos atžvilgiu atliekamus mokesčių administravimo veiksmus Pareiškėja žinojo (*be kitų dokumentų, 2017-12-08 pavedimas tikrinti Nr. (21.59-32)FR0773-2433 Pareiškėjai įteiktas 2017-12-21*), o pašto siunta su Inspekcijos sprendimu nebuvo įteikta Pareiškėjos tėčiui. Be to, nors Pareiškėja teigia apie apribojimus disponuoti banko sąskaitose esančiomis lėšomis sužinojusi 2018 m. rugpjūčio mėn., tačiau Inspekcijos nurodymas nurašyti mokestinę nepriemoką iš mokesčių mokėtojo sąskaitos (sąskaitų) Nr. (23.31-08) 467-142854 priimtas tik 2018-09-04 (*atkreiptinas dėmesys, kad Pareiškėjos prašymas (ir skundas) Komisijai surašytas 2018-09-03*). Šios aplinkybės ne tik akivaizdžiai parodo, kad Pareiškėja savo prašymą Komisijai grindžia tikrovės neatitinkančiais teiginiais, tačiau taip pat rodo Pareiškėją žinojus apie jai skundžiamu Inspekcijos sprendimu apskaičiuotą mokesstinę prievolę. Ginčo atveju taip pat yra pakankamas pagrindas teigti Pareiškėją buvus pasyvia. Iš 2017-11-14 el. paštu Pareiškėjos mokesčių administratoriui teikto atsakymo lakoniško turinio spręstina apie Pareiškėjos nenorą bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi. Pareiškėja trumpais sakiniais nurodė kelias nekilnojamojo turto pirkimo sutartis (daugiau jokios prašomos informacijos ir / ar paaiškinimų ar dokumentų nepateikė) bei akcentavo, kad „Visus finansinius atsiskaitymus tvarkė mano sutuoktinis A. M.“.

Komisija pažymi, jog pagal MAĮ nuostatas dokumentų įteikimo mokesčių mokėtojui būdai yra aiškiai reglamentuoti ir viešai paskelbti. Mokesčių mokėtojas, įvertinęs savo darbo pobūdį, veiklos specifiką, užimtumą, planuojamas atostogas ir pan., turi teisę nurodyti mokesčių administratoriui kitą adresą korespondencijai gauti arba prašyti mokesčių administratoriaus dokumentus jam (mokesčių mokėtojui) įteikti kitu būdu.

Ginčo atveju skundžiamas Inspekcijos sprendimas Pareiškėjai taip pat buvo įteiktas ir viešo paskelbimo būdu. MAĮ 164 str. 5 dalis (2010-11-23 įstatymo Nr. XI-1159 redakcija, galiojanti nuo 2010-12-11) nustato, kad tais atvejais, kai dokumentų įteikti šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytais būdais mokesčių mokėtojui neįmanoma (mokesčių mokėtojas (jo atstovas) nerandamas arba duomenų apie mokesčių mokėtojo adresą nėra atitinkamame registre), mokesčių administratorius Valstybinės mokesčių inspekcijos interneto svetainėje (www.vmi.lt) paskelbia pranešimą, kuriame mokesčių mokėtojui (jo atstovui) per nustatytą terminą (ne trumpesnę kaip 5 dienas nuo pranešimo paskelbimo dienos) pasiūloma atvykti pas mokesčių administratorių atsiimti atitinkamo dokumento šio straipsnio 1 dalyje nurodytu būdu. Jeigu mokesčių mokėtojas per nustatytą terminą neatvyksta, dokumentas laikomas įteiktu minėto pranešimo paskelbimo Valstybinės mokesčių inspekcijos interneto svetainėje dieną. Šioje dalyje nurodytų procedūrų mokesčių administratorius neprivalo taikyti, jeigu mokesčių mokėtojui įteiktinas centrinio mokesčių administratoriaus sprendimas priimtas išnagrinėjus mokesčių mokėtojo skundą dėl vietos mokesčių administratoriaus priimto sprendimo.

Skundžiamas Inspekcijos 2018-04-24 sprendimas Nr. (21.63-32)FR0682-130 paskelbtas viešai 2018-05-21 ir Pareiškėjai nustatytas 10 dienų terminas atvykti pas mokesčių administratorių atsiimti dokumento. Pareiškėjai neatvykus, minėtas inspekcijos sprendimas laikomas įteiktas Pareiškėjai 2018-05-21.

Visos šios aplinkybės leidžia daryti išvadą, kad Pareiškėjos skundo padavimo termino praleidimo priežastys yra subjektyvaus pobūdžio, t. y. priklausė nuo Pareiškėjo valios. LVAT savo praktikoje yra pažymėjęs, kad subjektyvaus pobūdžio priežastys nepripažįstamos pagrindu atnaujinti praleistą terminą. Tokios priežastys kaip neapsisprendimas, patiklumas, neryžtingumas, neatsakingumas, nerūpestingumas yra akivaizdžiai subjektyvaus pobūdžio ir negali būti pripažįstamos svarbiomis, sprendžiant praleisto termino atnaujinimo klausimą (LVAT 2009-12-24 nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁵⁶-1527/2009). Negana to, faktas, kad Pareiškėja neva nežinojo apie jos atžvilgiu priimtą Inspekcijos sprendimą, taip pat teiginiai dėl pašto siuntos įteikimo Alzheimeriu sergančiam tėčiui, teiginiai, kad adresu: X, Vilnius, negyvena, nepaaiškinant, koku konkrečiu adresu Inspekcija turėjo siųsti Pareiškėjai adresuotą korespondenciją, skundžiamo sprendimo neatsiėmimas sprendimą teikiant viešo paskelbimo būdu, parodo ne tik Pareiškėjos nerūpestingumą, bet sudaro prielaidas įtarti Pareiškėją piktnaudžiaujant procesu, t. y. nukeliant Inspekcijos sprendimo apskundimo terminus neapibrėžtam terminui, ypač įvertinus aplinkybę, kad į Komisiją Pareiškėja kreipėsi praėjus net 4 mėnesiams nuo skundžiamo sprendimo priėmimo, nurodydama faktinės sprendimo gavimo datos.

Kadangi Pareiškėja nepateikė jokių įrodymų, kurie patvirtintų objektyvias priežastis, sutrukdžiusias laiku pateikti skundą Komisijai, o subjektyvios priežastys, kurios akivaizdžios iš byloje nustatytų aplinkybių, kvalifikuotinos kaip Pareiškėjos pasyvumas, nerūpestingumas, galbūt nesąžiningumas, Komisija konstatuoja, kad tokių aplinkybių negalima pripažinti objektyviomis ir nepriklausančiomis nuo mokesčių mokėtojo valios, dėl kurių galėtų būti atnaujintas terminas skundui dėl mokesčių ginčo paduoti. Todėl Pareiškėjos prašymas atnaujinti praleistą terminą skundui dėl Inspekcijos 2018-04-24 sprendimo Nr. (21.63-32)FR0682-130 paduoti netenkintinas, šis Pareiškėjos skundas laikytinas nepaduotu ir jai gražintinas.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 152 str. 5 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

Neatnaujinti termino Pareiškėjos skundai dėl Inspekcijos 2018-04-24 sprendimo Nr. (21.63-32)FR0682-130 apskūsti.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 152 str. 7 dalį ir Administracinių bylų teisenos įstatymo 28 str. 1 dalį mokesčio mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskūsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Skundas teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per vieną mėnesį po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo gavimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Galiauskaitė

Komisijos nariai

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Vilma Vildžiūnaitė